

Sate „ciuntite” după un plan trasat pe hârtie

Construcția Canalului Dunăre - București și „programul” de sistematizare au generat groază în rândul locuitorilor din zona Mihăileștiiului. Pentru a face loc acestui proiect până la finele anului 1989, Nicolae Ceaușescu intenționa să distrugă o mare parte din satele din această zonă a țării. Mai mult decât atât, aproximativ 7.000-8.000 de așezări rurale urmau să dispară de pe harta României, iar cele rămase trebuiau demolate și reconstruite.

Deși proiectul denumit „Canalul Dunăre - București” a fost strategic conceput, singura construcție finalizată a fost barajul de la Mihăilești. Pentru realizarea lui, localnicii din zonă au plătit scump. În 1986, atunci când au început lucrările la „Canalul Dunăre - București”, se urmărea atât transformarea lacului de acumulare de la Mihăilești într-un „traseu” turistic, cât și crearea unui port... spre Capitală. De fapt, acest proiect avea drept scop finalizarea unei rețele de apă potabilă. Mai mult, de-a lungul Argeșului până la Dunăre trebuia să se construiască un canal navigabil. Dar proiectul nu a mai continuat, deși termenul-limită era anul 1989. Locuitorii satelor vizate au respirat ușurați în vara lui '89, după ce au primit oarece asigurări că gospodăriile lor au scăpat din fața bulldozerelor hulpave.

O dată cu încetarea lucrărilor de la canal, principalul rol al lacului de acumulare a rămas cel de protecție împotriva inundațiilor. Barajul de la Mihăilești este singurul care le mai amintește astăzi localnicilor de amploarea lucrărilor. Dar și amărăciunea din sufletul celor care au rămas fără gospodării.

Mihai Dobre, actualul primar al orașului Mihăilești, ne vorbește despre demolarea caselor din satul său natal, Cornetu. „E mult de atunci, dar nu cred că voi putea uita vreodată acea perioadă cumplită, mai ales că am fost unul dintre cei demolați. Și asta pentru că stăteam pe o stradă foarte aproape de lac, „jos în vale”, cum îi spuneam noi. Eu sunt de fapt din Cornetu, născut și crescut acolo. A fost o întreagă harababură. Un dezast total. S-au mutat morții pe sanie, iar na. Asta a fost la vremea aceea: pur și simplu a venit Ceaușescu, a făcut cu „mâna așa” și a urmat demolarea. Mai toate satele au fost demolate în același timp. Și Cornetu, și Mihăilești, și Buda. După demolare s-au constru-

Lucrările pentru Canalul Dunăre - București au transformat în ruine gospodăriile locuitorilor din Mihăilești și Cornetu. FOTO: AGERPRES

it blocuri, vile. Conform Decretului 209 de expropriere, satul a fost mutat aproape total. Vă dați seama că ne-am mutat în niște condiții improprie, nu aveam canalizare, nu exista apă.”

Pe vremea aceea, primul Mihăileștiiu avea 33 de ani. Demolarea a fost un șoc pentru toți locuitorii satului. Rămăși fără gospodării, mutarea din propriile case la bloc, „într-un patru pereți”, nu a fost deloc convenabilă.

„La un moment dat, stăteam precum țigani, continuă Mihai Dobre. S-au demolat casele, și până ne-au dat apartamentele, locuim într-o cameră... exact ca în șatră. O singură cameră cu tot cu copii. Fetița mea avea 5 ani pe atunci. Dar ne-am obișnuit, pentru că românul întotdeauna se adaptează.”

Noul spațiu se închiria conform prevederilor legale: o garsonieră pentru o persoană sau cuplu fără copii, indiferent de dimensiunile casei sau apartamentului distrus. Familiile numeroase primeau apartamente cu mai multe camere, în funcție de câți copii aveau. „Oamenii erau chirași, dar aveau posibilitatea să-și cumpere

apartamentul. Unii au vândut, alții și-au făcut o vilă și s-au mutat de la bloc”, încheie primarul orașului Mihăilești. O dată ce demolarea a fost hotărâtă, nu a mai existat nici o altă opțiune pentru cetățenii de locuială în casele particulare. Fostul „gospodar” trebuia să se mute într-un apartament de stat, trecând de la statutul de proprietar la cel de chiriaș.

Viceprimarul comunei Cornetu, Alexandra Maria, își începeu construcția propriei locuințe în 1984. În perioada în care acesta era directorul școlii, mergând la primărie, pentru a rezolva unele probleme legate de instituția pe care o conducea, a aflat că este trecut pe lista de expropriere: „Era chiar luni dimineață... Până la urmă am scăpat, fiindcă lista aceea era în primul rând pentru un anumit tip de terenuri. Tot atunci am aflat că se va amenaja pe râul Argeș un baraj care va avea în dotare și o hidrocentrală. Pentru asta trebuiau să demoleze foarte multe proprietăți.”

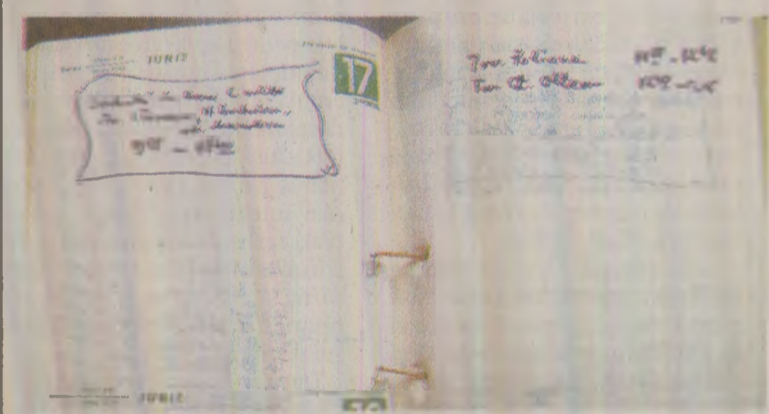
De la Cornetu, mulți au plecat spre Bragadiru. S-au stabilit acolo și li s-a

oferit posibilitatea de a lucra în Capitală. „Toti au fost mutați până la urmă. Ba chiar pot să spun că unii au ieșit bine”. În ce sens... erau familii numeroase, care au primit case destul de spațioase. Dar au existat și oameni care în locul gospodăriilor și al caselor frumoase s-au ales cu un mic apartament”, mărturisește viceprimarul Cornetului.

Demolările trebuiau finalizate în timp scurt. Construcția lacului de acumulare a barajului aveau prioritate în agenda „industrializării”. „Ni se spunea că există un program de sistematizare a satelor. Poepști, Cornetu, 30 Decembrie urmau să dispară. S-a început chiar cu Cornetu. Plus că se prevedea un port pe 1 Decembrie, fostul 30 Decembrie. Amenajarea era necesară. Și, în primul rând, în acest fel se asigura rezerva de apă. Din tot ce s-a promis a rămas un baraj care, de altfel, este util și azi”, mai spune primarul Alexandru Maria.

(Continuare în pag. a II-a)

Agenda Eleni Ceaușescu

Sâmbătă, 17 iunie, a ținut o ședință de lucru la sălă (9:55-11:40). Funcțiile celor menționați sunt atât de diferite încât e imposibil de ghicit ce temă i-a reunit. Ion Teoreanu era ministru al Educației și Învățământului, Nicolae Bărbulescu - director general al Institutului Central de Chimie, iar „tov. Manolescu” - arhitect. După sfârșitul ședinței, între orele 11:55-12:45, a vizitat-o tov. Poliana (menționată chiar așa în agenda). A fost chemat apoi secretarul CC cu propagandă Constantin Olteanu (12:48-13:15). Se pregătise ori era deja în lucru comunicatul prin care conducerea de partid protesta contra „manifestațiilor anti-românești” de la Budapesta.

Conform declarațiilor generalului Constantin Olteanu, la Cabinetul 2 se ducea atunci când era chemat. De cele mai multe ori pentru probleme de cadre. Se creau și situații imprevizibile. În orice ierarhie politică, ca să urci ori să-ți păstrezi funcția, conștientul cu superiorul e obligatoriu. Presupunem că anticiparea dorințelor soțului Ceaușescu era condiție a menținerii pe

orbita lor. Nu întotdeauna însă, la inițiativa ce pare așteptată, își dădea Elena Ceaușescu acordul.

Pe vremea când era ministru al Apărării Naționale (1980-1985), bunăoară, Constantin Olteanu propusese ca Victor Stănculescu și Ilie Ceaușescu să fie înaintați de la gradul de general-locotenent la cel de general-colonel. Dar Tovarășa îi respinsese pe amândoi. De ce? Nu a motivat. Sub formă de zvon i-a ajuns la urechi și nemulțumirea ei și a lui Emil Bobu că sunt „inconsistente” explicațiile propunerii generalului Milea ca succesor al său în funcția de ministru al Apărării Naționale.

Victor Atanasie Stănculescu n-a fost înregistrat pe tot parcursul anului 1989 printre vizitatorii Cabinetului 2. Ii mai frecventa pe Curticeanu, Nicolicioiu, Apostoiu - înalți funcționari din apropierea celor doi -, din ce-și amintesc ofițeri din serviciul de pază și protecție. Dar legende, țesute pe vremea când mai tânăra Tovarășa îl primea pe arătosul general mai altfel decât pe ceilalți, circula încă.

Lavinia BETA

Politica pentru copii

Ziua Internațională a Copiilor e în fiecare zi. Așa se zice, așa e frumos, lasă, că are dreptate poetul anonim. Dacă e iunie, asta devine că ne aduce tovarășa bomboane cu vișine. Foarte bune. Elevii nu fac școală, dar desenează mult pe asfalt, organizând chiar și concursuri cu premii. Cei mai intelectuali dintre ei citeșc presa scrisă dedicată lor. „Cutezători”, „Lumișniță”, „Șoimii Patriei” - de o inocență aparte, aceste reviste copiază, în spirit, revistele sovietice mamă. Deci e de bine.

Almanahul „Cutezători” pe anul în curs titrează pe prima pagină: Mureu solidari cu gândirea și simțirea întregului popor (supratitlul), „Pionierii Republicii Socialiste România aduc

cel mai fierbinte omagiu eroiului patriei, tovarășul Nicolae Ceaușescu” (titlul). Frumos spus.

Începutul textului ce urmează e, de asemenea, o infuzie de poezie și emoție artistică: „Dacă țara ni se înfățișează, când vrem să o cuprindem într-o metaforă, ca o grădină sau ca o livadă, ca o pădure sau ca un câmp roditor, atunci copiii patriei sunt florile ce înfrumusețează firea, grăul ce-și așteaptă spicul sub mlađierea blândă a vântului, pomișorii ce se visează cu fructe de aur în ramuri, mlădițele arborilor ce se ridică plini de semeție și vigoare spre înalțimi”. Nu v-am spus noi?

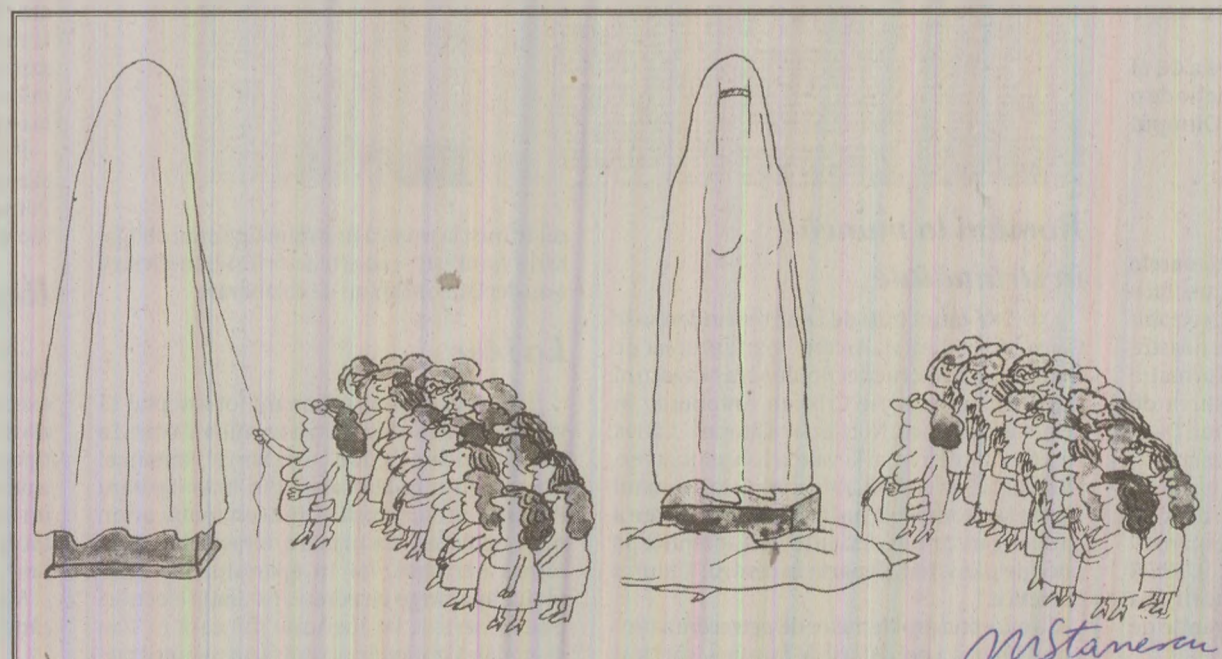
(Continuare în pag. a III-a)

JURNALE PERSONALE

17 IUNIE

La 15 iunie s-au împlinit o sută de ani de la trecerea în nemurire a genului poeziei românești, Mihai Eminescu. Am ținut și eu, ca român ce rezistă pe baricadele umilinței, să-mi aduc modestul omagiu sufleteș, să depun alături de alte mii de necunoscuți o floare pe mormântul lui. Am avut zi de comandamente și probleme la slujbă, nu-mi pot permite să lipșesc dimineața. Pe inserate, la ora 18:00, am ajuns la Cimitirul Bellu. M-a marcat replica florăreșei de la noi din cartier. Am cerut gaoroaie. M-a întrebat: cu soț sau fără soț (la noi, la morți, se duc flori în număr cu soț, la cei vii, fără soț).

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALUL ZILEI

În presă a fost difuzat comunicatul oficial al ședinței CPEX din ziua precedentă. Export planificat de forță de muncă în URSS. Pionierii premiați la „Cântarea României” în secțiunea artă plastică și-au expus lucrările la Timișoara. Nou succes al dramaturgiei contemporane la Teatrul Mic.

Partidul și presa

Cu o zi înainte, sub președinția lui Nicolae Ceaușescu, se ținuse ședința curentă a CPEX-ului, „organul colectiv”

de conducere al României între plenarele și congresele PCR. În democrația socialistă, comunicatele despre asemenea ședințe erau redactate de către consilierul de presă al secretarului general, așezate de secretarul cu propagandă și, uneori, de însuși Ceaușescu. Transmis prin telex redacțiilor bucureștene și județene, devenea „material oficial”. Omișunea sau adăugarea vreunui cuvânt într-un astfel de articol declanșau anchete ale Securității și forului de partid căruia îi era subordonat ziarul.

(Continuare în pag. a II-a)

Satârul cenzurii și pietrișul de la Boema

Cine crede că întâlnirea „ochi în ochi” cu cenzura comunistă era o joacă precum șotronul se înșală amarnic. Și, dacă tot am făcut comparație cu joaca puftimii, întâlnirea cu cenzura era „de-a ulii și porumbelii la puterea a treia”. Norocul este că, în destule situații, artiștii noștri erau băuși, încăpățânați și nu plecau steagul. Își asumau unele riscuri, dar ținneau cu dintii de replicile mai curajoase dintr-o piesă de repertoriu mai temerară de cântece. Și, să nu fim proclorori, întăritați de toate cele, și să amintim și că existau și unii activiști, mai aerisiți, care știau să închidă ochii și să nu stea cu satârul în mână, ca la o sinistră măcelărie de artă. Iată un exemplu în care artiștii reușeau, viclean și rafinat, să păcălească cenzura.

Asta se întâmpla destul de des la atât de laudata Grădina Boema. Vara, spectacolele de revistă de la Grădina Boema, din buricul Capitalei, erau delectarea românilor, care acolo găseau un fel de supapă pentru toate nemulțumirile, fiindcă pe scenă copleșeau îndrăzneț să „developeze” cât de tinicheia era, de fapt, Epoca de Aur. Pe scenă, în cupletele de la Tănase, mutate vara în Grădina Boema, se vorbea și de cozile de cu noapte la o jumătate de pachet de unt sau la un păhărel de smântână, se amintea și de cozile la o pungă cu gheare, gătuși și crește de cocco, numite, naiba știe de ce, tacămurii, se vorbea pe scenă și de frigul din casă, și de bezna din apartamente, și de autobuzele deșalate cu ciorchini de oameni pe scară. Ei bine, cum treceau aceste bucăți de cuplet

curajoase de tăișul cenzurii? Iată cum povestesc principalii artiștii ai acestor show-uri decolate politic, Stela Popescu și Alexandru Arșinel. La spectacolul de debut al revistei de la Boema, firește, se aflau în sală și câțiva activiști comunisti, de la cenzură. I-au văzut actorii și autorul talentat al cupletelor, scriitorul Mihai Maximilian, soțul Stelei. Și s-au gândit cum să le tragă grangurilor comunisti o caecalma. Și, pentru a scăpa de satârul cenzurii replicile cele mai picante politice, au apelat la două diversuni: au profitat că venise la premieră și Florin Piersic, și l-au rugat să intre printre spectatori când vor începe versurile cele mai curajoase. Așa că, atunci când se vorbea de coada la ouă și frigul din calorifere, a intrat în Grădina Boema Piersic, așa că toată lumea, în frunte cu activiștii, a întors capul să-l vadă pe Mărgelatu - Șapte Cai, Haiducul Pintea și au trecut fără să fie atinse replicile neagrate de partid. Dar Piersic nu putea intra și ieși într-o veritabilă navetă, așa că mai trebuia pusă la cale un plan de păcălire a cenzurii. Când se apropiau alte replici tăioase la adresa ceaușismelor tembele, spre activiștii de partid începeau să se îndrepte fetele frumoase, care aduceau cafele. În Grădina Boema pe jos era pietriș, așa că cei mai scârțâiau tocurile frumoaselor prin pietriș și cum se fereau activiștii să nu-și verse cafeaua pe pantaloni, de ț-era mai mare dragul cum le zbură atenția de la cupletele îndrăznețe cu criticele la binefacerile comunismului.

Florin CONDURĂTEANU

JURNALUL OMULUI SIMPLU

Izgonirea din „Paradis” a lui Ghiocel și-a Mirabelei

Pe la începutul anilor '70, deci în perioada de vârf a ceea ce a însemnat bunăstarea în vechiul regim, la inițiativa și cu sprijinul unui înalt demitar comunist care avea soția de prin partea locului, pe malul unui lac de la marginea județului Buzău s-a amenajat o mică și cochetă bază de agrement.

Prin lanurile de porumb și culturile de tutun a fost tăiat și asfaltat un drum care lega luciul apei de șoseaua națională. Perimetrul ales a fost delimitat de acele porumburi și tutunuri cu niște perdele de plopi și

sălcii, cu pietriș și nisip dintre cele mai fine. Lângă luciul apei a fost amenajată o batistă de plajă care era curățată, greblată și nivelată în fiecare dimineață. Pe uscat, plaja era completată de spații special amenajate pentru nudiști și pentru cei care doreau să facă împachetări cu nămol. Plaja se prelungea cu o punte lungă de 50 de metri de care erau ancorate 30 de bărci ce se puteau închiria cu ora sau cu ziua. De asemenea, erau montate vreo 20 de dușuri la care apa rece și caldă curgea 24 de ore din 24. Se mai găseau terenuri de volei, tenis și

aproximativ 25 de căsuțe tip camping dotate cu toate utilitățile.

La umbra ploilor și a sălcărilor, se afla restaurantul aprovizionat întotdeauna la timp și abundent cu toate produsele specifice. Grătarele cu pește, mici și fleici sfăraiau de dimineață și până seara, coloanele de fum se ridicau cu mult deasupra ploilor, anunțând participanților la traficul de pe șoseaua națională că jos, în vale, vorba „o viață și un destin” are acoperire deplină.

(Continuare în pag. a II-a)

TERAPIILE COMPLEMENTARE DE ODINIOARĂ

„Ocrotirea sănătății oamenilor muncii din țara noastră constituie una din principalele griji ale Partidului Comunist Român și ale Guvernului Republicii Socialiste Române. Succesele uriașe ale construcției socialiste în țara noastră, creșterea continuă a culturii și bunăstării a populației de la orașe și sate, au permis ridicarea ocrotirii sănătății publice de la noi la un nivel înalt. În comunele și satele în dezvoltare, în care în anul regimurilor burhezo-moșierești, în condițiile stă-

rii de inapoiere și mizerie domneau leacurile băbești, lipsa de medici și instituții sanitare, o morbiditate și mortalitate ridicată, s-a dezvoltat în anii regimului comunist, o rețea întinsă de instituții medicale. Folosind experiența și ajutorul multilateral al înaintatei medicini sovietice, în țara noastră s-a ajuns la o organizare sanitară proprie, și anume aceea că statul se îngrijește nemijlocit de sănătatea populației, iar poporul întreg ia parte la ocrotirea sănătății sale.”

Astfel de planuri mărețe sunt atribuite Partidului Comunist, cu privire la tratarea oamenilor muncii, sub deviza că statul se îngrijește nemijlocit de sănătatea populației. Fiecare articol sau lucrare medicală debuta cu aceste fraze. Referindu-ne la terapiile alternative, trebuie să menționăm că acestea au fost acceptate, dar nu neapărat și profesate sau legitimate ca terapii medicale științifice.

(Continuare în pag. a II-a)

ROMÂNIA ÎN PRESA INTERNAȚIONALĂ

Imagini de pe tărâmul mohorât

Este într-adevăr președintele României, Ceaușescu, atât de respingător pe cât toată lumea, inclusiv printul Charles al Marii Britanii spune că este? Într-o țară în care a vorbi cu cetățenii străini este o infracțiune, nu se găsește cu ușurință prea mulți români dispuși să dea un răspuns.

Ziarul american The Economist scria, la 17 iunie, că vizitatorii din această țară învață repede două lucruri: primul, că realitatea sumbră din România nu este doar o metaforă, și al doilea, că totuși aici găsești mici surprize la tot pasul.

Despre alimentare știam înainte de venirea aici că sunt goale. Și chiar așa sunt, dacă nu punem la socoteală borcanele de murături și pâinea veche. Cauzele sunt exporturile masive și faptul că piața neagră - poate cea mai prolifică din Europa de Est - controlează tot ce rămâne neexportat. Chiar dacă deținerea de valută este o infracțiune, țara este invadată de persoane care schimbă valută, care

par să nu întâmpine piedici în a obține dolari (pe care îi cumpără la un curs de 10 ori mai mare decât cel oficial). Dar cele mai multe tranzacții ilegale nu se fac cu valută, ci cu țigări Kent. Nici o altă marcă, numai Kent.

Celor mai mulți jurnaliști străini le este interzis să intre în țară, fiindu-le respinse în mod repetat cererile de vize. Totuși, „turisții” pot primi vizele la aeroport, pot să închirieze mașini și să se bucure de o libertate totală de a călători. Șoselele dintre orașe sunt preasfărate cu puncte de control ale poliției la care nimeni nu se obosește să oprească. Dar Securitatea, faimoasa poliție secretă românească, este omniprezentă, de multe ori luând forma unei auto-parodii.

Când gorilele poliției sunt în misiune de supraveghere, indiferent de vreme, adoptă o costumatie la Humphrey Bogart, cu treniuri și ochelari de soare.

Securitatea supraveghează domiciliile a circa 30 de scriitori români

și foști membrii de partid care au protestat public împotriva regimului. În fața casei lui Gheorghe Apostol, fost viceprim-ministru, care a semnat recent o scrisoare de protest din dorința de „a muri cu un om decent”, un polițist vorbitor de engleză, îmbrăcat în civil, îi împiedică pe vizitatori să intre pe poartă. Între timp un al doilea polițist face fotografii și un al treilea transmite un mesaj radio, probabil pentru a raporta vizita la sediu. La începutul anului, de altfel, o echipă similară de Militie l-a bruscat pe ambasadorul britanic care încerca să facă o vizită unui disident român.

Cele mai notorii obsesii ale lui Ceaușescu, sistematizarea satelor și achitarea datoriilor străine, confirmări și în același timp înfirmări zvonurile care circula, „Legea sistematizării”, care urmărește mutarea a circa 2 milioane de locuitori de la sate în blocuri de apartamente (distrugând în jur de 6.000 de sate), este în vigoare din 1974.

(Continuare în pag. a IV-a)

CALENDAR

17 iunie (Sâmbătă)
Soarele a răsărit la 5:30, a apus la 21:02
Luna a răsărit la 19:50, a apus la 3:28
Sărbătoare creștină: Sfinții Mucenici Manuil, Savel și Ismail; Sfântul Mucenic Isavru și cei împreună cu dânsul

S-a întâmplat la 17 iunie 1989

- Delegația Comisiei Centrale de Control al Partidului Socialist Unit din Germania și-a încheiat vizita în România.
- La Luxemburg au început lucrările Consiliului Ministerial al CEE

Romona VINTILĂ

Politica pentru copii

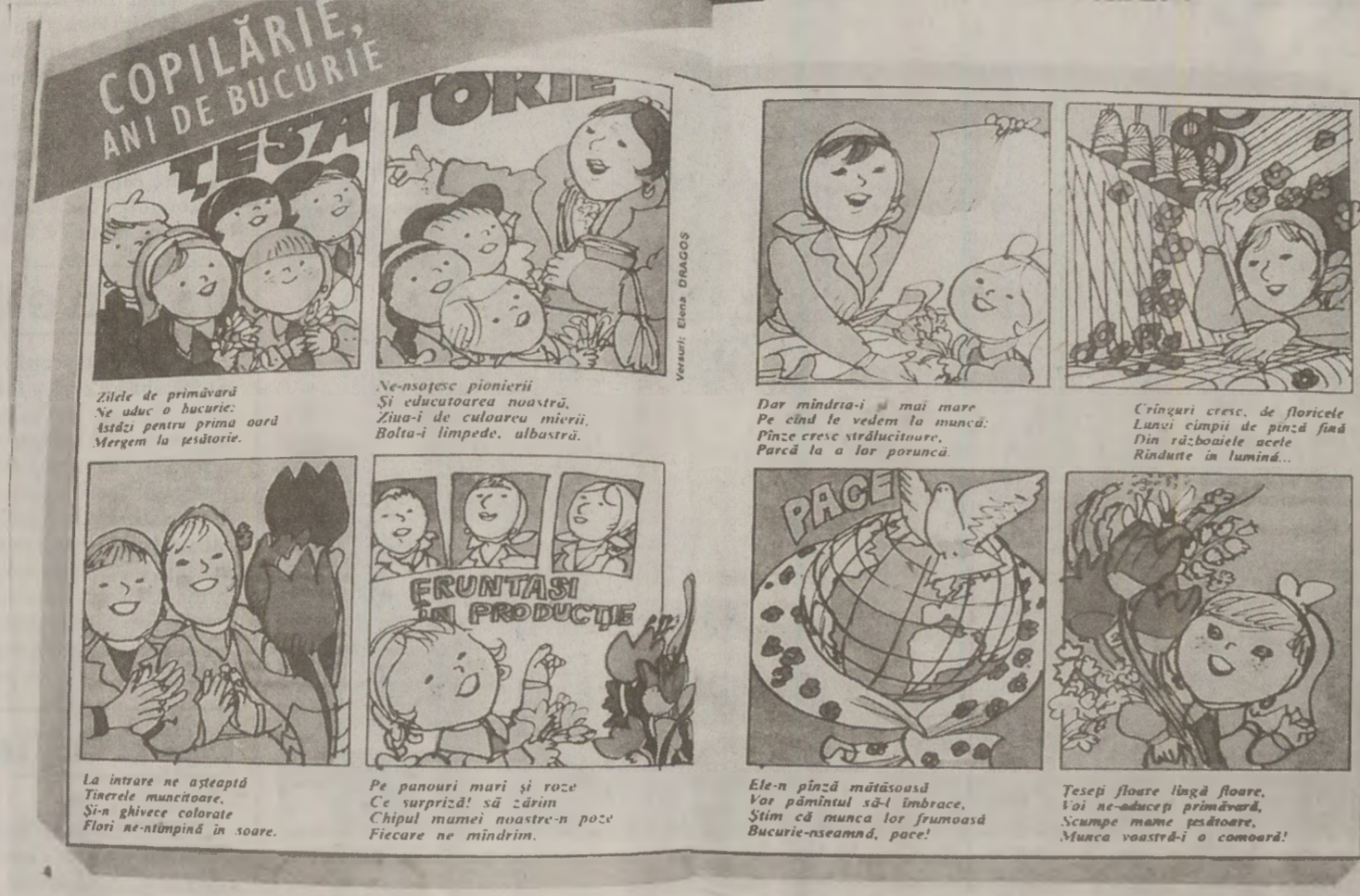
(Urmare din pag. 1)

Ne grăbim să spicăm în continuare din textul „Cutezărilor”, mai ales că este, nu-i așa, luna cadourilor pentru copii, iar copiii, după cum am stabilit anterior, sunt mlădițele, grăul, pomișorii și, parcă, vânticelul. Urmează ceva și mai poetic, presărat cu adevăruri incontestabile: „Căci un adevăr de necontestat valoare morală a orânduirii noastre sociale, guvernată de cele mai grandioase obiective de revoluționare a întregii vieți economico-sociale, faptul că tânăra generație este cea a zilei de mâine (dohhhl... - n.r.), că de creșterea și educarea ei depinde dezvoltarea societății înseși”.

Încă puțin: „De aceea, tovarășul Nicolae Ceaușescu, fiul cel mai iubit al poporului nostru, îmbrățișându-l cu neameșuită grijă și dragoste de părinte pe toți copiii țării (mai ales după ce i-a dezinfectat bine de tot - n.r.), îi investeste cu înălțătatea răspunderii de a intru în viitorul de aur al patriei, de a purta peste ani ștafeta muncii și creației, de a ridica România socialistă pe cele mai luminoase culmi ale progresului și civilizației, ale orânduirii comuniste”. Iha.

Partidul, ilustrul său conducător, tovarășul Nicolae Ceaușescu, văd (ca ie doi - n.r.) în generațiile tinere ale țării o puternică forță socială, ce dă trunic temelii încrederii că opera constructivă, de o amplitudine fără precedent, ce se desfășoară astăzi pe întreg cuprinsul României va fi continuată și ridicată pe trepte tot mai înalte, spre gloria, demnitatea și măreția scumpei noastre patrii, spre fericirea și bunăstarea poporului român, liber și independent. Această uriașă forță potențială pe care o reprezintă tânăra generație poate fi pusă în valoare printr-un efort conjugat al întregii națiuni de a crește și forma puternic detașament de specialitate, necesar tuturor domeniilor de activitate ale vieții economico-sociale. În acest spirit, tovarășii Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, a adresat în repetate rânduri copiilor țării vibrantul îndemn de a învăța neconștient, de a-și însuși tot ceea ce știința și tehnica, arta și cultura au făcut mai bun, mai de preț de-a lungul veacurilor, asimilând deopotrivă cele mai noi cuceriri ale cunoașterii umane, spre a deveni oameni cu o pregătire multilaterală, cu un larg orizont politic, profesional, științific, cultural”. Că, na, dacă rămâneau ca el, cu patru clase primare, voiau toți să se facă dictatori pe urmă și nu-i convenea competiția.

Textul se prelinge în continuare, la fel de delicios pe foaia groasă de hârtie, aproape ca un carton, și aspiră de tot. „Toate aceste minunate îndemni și sfaturi, alături de cele mai bune condiții de muncă și viață dăruite tinerii generații sunt izvorâte din adâncă încredere a tovarășului Nicolae Ceaușescu, a tovarășei Elena Ceaușescu, în puterea creatoare, în energiile ducătoare și în elanul generos al copiilor și tinerilor în vîile simțămînt de iubire pe care copiii țării le nutresc

Temele, ideile și cișeele vehiculate în documentele de partid se regăseau și în paginile revistelor pentru copii FOTO: Revista Șoimii Patriei

pentru patrie, partid și popor, în marea lor sete de cunoaștere, de dreptate, de cinste, de omenie. Dragostea și grija față de copiii țării, față de viața lor, față de creșterea și formarea constructorilor de mâine ai socialismului și comunismului în patria noastră sunt astăzi componentele fundamentale ale politicii partidului și statului, ea însăși rodul înțelepciunii și gândirii cutezătoare a tovarășului Nicolae Ceaușescu, ctitorul României moderne, strategul marilor izbănci cu care ne întărim zădărnici, an de an, viitorul”. În continuare, suntem informați de bunăstarea materială a copilului crescut în singura organizare socială viabilă și aflăm că noi, pionierii României, suntem cei mai fericii și mai învidiați copii de pe întreaga planetă. „Nici când și nici unde copiii vreunei țări n-au avut și nu au parte de o copilărie așa de fericită ca a copiilor din patria noastră socialistă, o copilărie atât de bogată în conținut și în diversele ei forme de manifestare, atât de generos investită în sensuri formative, ele însele direcții prioritare ale devenirii unei generații”. Nu știm ce-a vrut poetul Ion Ionașcu, autorul textului, să spună, dar intuim că e de bine. În orice caz, „Ion Ionașcu” miroase a pseudonim de la o

poșă. Ceea ce e de înțeles, între noi fie vorba. Încă puțin și gata... Tinerile generații, pionierii, școlarii și șoimii patriei cresc odată cu țara, sunt martori permanenți ai profundelor transformări revoluționare care, sub conducerea partidului nostru comunist, marchează zi de zi înfăptuirea mărețelor idealuri comuniste, de prosperitate și progres ale poporului comunist. Primele imagini ale copilului de astăzi le-au format marile construcții ale societății socialiste, care au dat dovadă opțiunilor fundamentale a întregii națiuni, plasând România în rândul țării care cel mai înalt ritm de dezvoltare. Apoi, an de an, imaginea despre lumea inconjurătoare a copiilor țării a oglindit noi și noi ctitorii economico-sociale, noi și noi schimbări în orașe, sate, în viața însăși a oamenilor”. În fine. Mai bine să dăm la sfârșitul almanahului, la glume. De exemplu, o știți p-asta? „Te-am prins”, zice paznicul. Ce cauți în pom? „Nimic, nene”, răspunde copilul, „a căzut un măr și vreau să-l pun la loc”.

Adevărul e că asemenea inocente sunt cu adevărat momente istorice, dacă e să ne gândim la infuzia de bancuri de prost-gust din societatea noastră de acum, multilateral consumistă. Pen-

tru fetele harnice există o rubrică de croșetat care conține și un „știți că...”. De exemplu, știți că „grosimea firului de croșetat se calculează să fie o dată până la cel mult de două ori mai mare față de adâncimea croșetului”? Ei? Știați? Sau că „mănerul croșetului trebuie să fie suficient de lung (să depășească ușor palma în poziția de lucru), să fie perfect cilindric, fără ornamente care, în timpul lucrului, ar deranja și ar obosi mâna?”

Să trecem la alte glume, pe care, ce-i drept, le-am citit și în alți ani, dar au de fiecare dată ceva irezistibil de simpatic și ne distrează mereu. „Ce faci acolo, Mădălina?” „Scriu o scrisoare Măricuței”. „Bine, dar tu ești mică și nu ști încă să scrii”. „Nu-i nimic, că nici Măricuța nu știe încă să citească”. Sau asta: „Toți oamenii, când mă văd, își scot părările de pe cap”. „Pesemne că sunteți un om de seamă”. „Nu, sunt frizer” (trimis pentru „Cutezători de „Opinia Pionierescă” din Iași).

Înceiem cu o epigramă simpatică, pe care o dedicăm tuturor elevilor corigenți: „Pe eleva Marioara/ Timpu-ncepe s-o preseze,/ Fi-nă dânsa toată vara/ A-nvățat doar să... danseze”. Luiza MOLDOVAN

ARTICOLUL ZILEI

Vitaminele în alimentație

Dacă ar fi să enumerăm, în alimentația copiilor există două tipuri de factori nutritivi: energetici, reprezentați prin proteine, lipide și glucide, și factori accesorii, constituiți din săruri minerale și vitamine. Pentru copilul de la 1 la 3 ani, care se află în plin proces de creștere, acumulând pe an două-trei kilograme în greutate și 8-12 cm în înălțime, vitaminele au un rol esențial. Surse importante de vitamine sunt acum legumele verzi, zarzavaturile și fructele. Între vitamine, poate cele mai importante, care trebuie insistat asigurate în alimentația din toate sezoanele anului, sunt cele din grupul vitaminelor B. Conținute în lapte, ouă, carne, ficat, cereale, vitaminele respective pot fi date în alimentația copilului sub cele mai diverse preparate. Vitamina C, conținută de fructele citrice, se găsește în procent suficient în cartofi, piersici, mere, în spanac, ardei gras, roși. Necesarul de vitamina C pentru copilul între 1 și 3 ani este de 45 mg pe zi, care se poate asigura din 50 ml suc de citrice sau din 120 g de cartofi cu preparare culinară rapidă. Între fructele verii, cel mai ridicat procent de vitamina C îl au coacăzele, pe care copiii le consumă cu multă plăcere, în diverse preparate sau ca atare.

De asemenea, pentru copilul de 1-3 ani, vitamina A trebuie adusă într-un procent de 1.400 u.i. zilnic. Cu mare rol în creșterea și dezvoltarea organismului, cu efect important în apărarea antiinfecțioasă a mucoaselor aparatului respirator, digestiv și urinar, vitamina A este conținută în alimente de origine animală, cum sunt: ficatul, carnea, gălbenușul de ou, untul, laptele etc. Caroteni din fructele și legumele colorate, în special din morcovi, sunt de calitate superioară. Referindu-ne la vitamina D, subliniem faptul că aceasta are un rol deosebit în absorbția calciului, în mineralizarea osoasă, prevenind în primul rând rahitismul. Cea mai mare parte de vitamina D existentă în organism (80%) are o sursă enalogenă, și anume conversia în piele a unui derivat de colesterol în vitamina D₃, sub acțiunea energiei solare. În anotimpul rece, aceeași conversie se petrece diminețea. Așadar, dacă 20% din vitamina D₃ are proveniență exogenă, prin alimente, este clar că alimentele în sine nu pot asigura necesarul de vitamină D la copilul mic, pentru care aceasta se dă ca medicament. Organizația Mondială a Sănătății a stabilit că dozele zilnice optime de vitamina D₃ sunt: 400-1000 u.i. la copilul până la vârsta de 1 an, 400-500 u.i. în cel de-al doilea an de viață.

În țara noastră, profilaxia rahitismului se face de preferință prin metoda injectării de vitamina D₃ în doză de 200.000 u.i., la interval de 45 de zile până la doza totală de 800.000-1.200.000 u.i. În al doilea an de viață, vitamina D₃ se administrează de preferință în lunile reci, cu insorire redusă. Mamele trebuie să știe că după vârsta de 6 luni, vitamina D₃ se poate administra pe cale bucală, mai ales la copiii fără afecțiuni digestive, și niciodată la cei cu diagnosticul de malabsorbție. În toate cazurile, tratamentul se face individualizat, numai cu prescripție și sub supraveghere medicală.

La fel de important este să se știe că două dintre vitamine pot duce prin supradozare la intoxicații acute sau cronice, cu simptome manifestate. Astfel, în caz de hipervitaminoză A, copilul acuză dureri de cap, nu are poftă de mâncare, vomită și chiar face crize convulsive. Când supradozarea vitaminelor D intoxica organismul copilului, acesta acuză în plus astenie, aceleași dureri de cap, vomă, anorexie, convulsii. La acești copii, radiologic li se pot decela calcifieri precoce sau anormale. Printre greseli pe care le fac părinții în administrarea de vitamine este introducerea din proprie inițiativă a unor preparate polivitaminizate sau ordonarea unui regim alimentar prea de timpuriu cu aport de crudități, regim care vine în contradicție cu capacitatea de digestie a copilului.

Așadar, vitaminele naturale sau vitaminele din medicamente trebuie date copiilor cu multă pondere și numai sub aviz și control medical. Dr Ana Gheorghe-Guță Femeia, nr. 6/1989

DIN ARHIVA CC AL PCR

STENOGRAMA ȘEDINȚEI COMITETULUI POLITIC EXECUTIV AL CC AL PCR DIN ZIUA DE 17 Iunie 1989

Ședința a fost prezidată de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România.

Tov. Nicolae Ceaușescu: Tovarășii. De fapt ați auzit la televizor scopul pentru care am convocat această ședință: am primit știrile despre manifestările care au avut loc ieri la Budapesta. Sigur, problema reinhumării unor cetățeni vinovați sau nevinovați este o problemă internă, nu ne privește direct, este o problemă care îi privește pe ei, dar, de fapt acesta a fost un prilej pe care a fost folosit pentru intensificarea activității celor mai reacționare cercuri din Ungaria, cu caracter șovinist, revizionist, anticomunist, împotriva Partidului Muncitoresc Socialist Ungar. Au cerut inclusiv lichidarea partidului, a socialismului, ieșirea din Tratatul de la Varșovia. Și aceasta este o problemă care privește pe fiecare țară, dar este o problemă care, în condițiile actuale, ne privește pe toți, pentru că este legat de o capitulare în fața NATO, că încă pericolul de război continuă să existe.

În același timp, ceea ce însă ne-a atras foarte serios atenția este faptul că aceasta a fost folosită pentru manifestări antiromânești, acolo și-a găsit loc așa-zisa organizație a Ardealului - teritoriul României, și așa-zisa grupare România liberă, cum spun ei, din care fac parte cetățeni români, de origine română: elemente legionare, fasciste, pe care ie le-au organizat, și câteva elemente declasate, fasciste, inclusiv, au venit din Occident o serie de elemente legionare care au găsit sprijin în Ungaria și au participat la aceste manifestări.

Sigur, situația este deosebit de gravă. Practic s-ar putea spune că este mai gravă decât în 1956.

(Toți tovarășii: Așa este!)

Tov. Nicolae Ceaușescu: Discuțiile care au fost atunci, dacă a fost o acțiune contrarevoluționară sau nu, situația este că au fost împușcați comuniști, au fost acțiuni contrarevoluționare, anticomuniste; situația este bine cunoscută. Dacă această activitate este contrarevoluționară sau nu, este o problemă a lor, dar poporul și comunitățile maghiare au simțit ei pe pielea lor ce înseamnă această.

Noi nu dorim să ne amestecăm în problemele reabilitării unora sau altora; fiecare țară procedează cum consideră necesar, dar în momentul în care aceste manifestări au constituit de fapt un motiv - și impresia mea este că de fapt toate acestea au fost organizate nu atât pentru reabilitare, ci pentru a stimula cele mai reacționare cercuri, inclusiv de a primi sprijin din străinătate. Nu este întâmplător nici faptul că Senatul SAU i-au felicitat, că alte cercuri reacționare din Occident i-au felicitat, și de aceea consider că noi nu putem să stăm fără să luăm o atitudine hotărâtă împotriva acestor manifestări care sunt îndreptate direct și împotriva României, a integrității teritoriale, a socialismului în România, prin sprijinirea celor mai reacționare cercuri în Ungaria.

Sigur, cunoașteți că în Ungaria există deja grupări organizate care acționează împotriva acestei politici, am publicat și în ziarul Șteflea, din ziarul lor, nu pe alte căi, care sunt îngrijorați și că doresc și cheamă la unitate pentru apărarea socialismului în Ungaria, a partidului, a poporului.

Dar independent de aceasta, noi nu putem să nu luăm poziție

fermă împotriva amestecului inadmisibil în treburile interne, poziția antiromânească împotriva construcției socialismului în România și împotriva integrității României, și, în același timp, politica lor revizionistă, în general, care reprezintă o încălcare a acordurilor de la Helsinki, care pun în primejdie pacea, securitatea în Europa, care constituie o amenințare pentru stabilitatea în această zonă a României.

Cetățenii au ascultat, noi n-am dat, este adevărat, dar s-a ascultat la televiziune, la radio, au citit ziarele și acestea au provocat o indignare foarte gravă, ceea ce m-a determinat acum să convoc această ședință pentru a discuta.

(Toți tovarășii: este o poziție foarte bună, justă!)

Tov. Nicolae Ceaușescu: De aceea am dat pe scurt la televiziune comunicatul, însă am însărcinat pe Ioan Totu să cheme pe ambasadorii țărilor socialiste și să le explice poziția noastră, să cheme pe cei din Tratatul de la Varșovia, pe albanezi și iugoslavi separat și separat, deși eu am considerat că pot fi chemați împreună, dar separat, și celelalte țări socialiste - Cuba, Mongolia și Vietnamul, și separat Coreea și China. De asemenea, va cheme pe ambasadorul maghiar ca să exprimăm protestul oficial al guvernului român față de aceste manifestări - în această noapte, în această seară!

(Toți tovarășii: este foarte bine!)

Tov. Nicolae Ceaușescu: Ceea ce am spus aici va apărea și în presă, dar legat de toate acestea mă gândesc că poate ar fi bine ca dimineață să se dea o informare și în presă, și desigur pe urmă la televiziune, la prânz și la radio, în care să se arate că Ministerul de Externe a chemat pe ambasadorul Republicii Populare Ungare și a exprimat un protest oficial și, de asemenea, a informat alte state socialiste despre îngrijorarea României pe această problemă.

(Toți tovarășii: foarte bine!)

Tov. Nicolae Ceaușescu: Mă gândeam inițial să facem o declarație a Agenției noastre de presă, dar, având în vedere că s-a dat la televiziune, nu mai este nevoie.

Tov. Elena Ceaușescu: Și informat ceea ce s-a făcut oficial în numele guvernului român.

Tov. Nicolae Ceaușescu: Și vom vedea în raport de poziție pe care o s-o adopte, și poziția altor țări occidentale - dacă vor acorda sprijin Ungariei, va trebui să exprimăm protestul oficial față de această poziție a guvernului, pentru că nu putem să acceptăm o asemenea situație!

A nu lua o poziție ar însemna de fapt să acceptăm și să încurajăm aceste acțiuni iresponsabile ale celor mai reacționare cercuri și de fapt - nu o să spunem în presă, dar pentru noi - luând această poziție este și în sprijinul elementelor cinstite din Ungaria, pentru forțele comuniste reale, revoluționare, care văd că este în pericol socialismul în Ungaria și se pot aștepta din nou la pogromurile care au fost în 1956. Aceasta nu o să spunem în presă, dar să fie clar pentru noi.

Uite, scopul acestei ședințe acesta a fost și am considerat că este bine să se cunoască și dacă sunteți de acord să procedăm așa?

(Toți tovarășii: Suntem total de acord.)

Arhivele Naționale, Fond CC al PCR - Secția Cămarilor, dos. nr. 44/1989

ECONOMISEȘTI și CITEȘTI!

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI

O colecție de literatură românească

În fiecare miercuri, numai cu JURNALUL NAȚIONAL

CEL MAI CITT ZIAR DE CALITATE

www.jurnalul.ro

10,9 LEI

Cărțile se distribuie la chioșcuri sau cu abonamentul Jurnalul PLUS și Jurnalul cu Carte.

ROMÂNIA ÎN PRESA INTERNAȚIONALĂ

Imagini de pe tărâmul mohorât

(Urmare din pag. 1)

Când propaganda sistematizării a devenit din nou foarte agresivă, anul trecut, unghurii au protestat vehement cu privire la amenințarea la adresa etnicilor maghiari din Transilvania. În realitate, se pare însă că numai unul sau două de astfel de sate au fost cu adevărat demolate. Între timp, aproape toate satele din jurul Bucureștii au fost distruse și însăși Capitala suferă în urma demolărilor, clădirile în stil Art Deco fiind înlocuite de blocuri din beton. Unii observatori atribuie concentrarea asupra Bucureștii faptului că Ceaușescu părăsește rareori Capitala.

Laudele lui Ceaușescu privitoare la achitarea întregii datorii externe nu sunt totuși bazate pe realitate: câteva mici datorii încă mai există. Așa-zisa achitare a datoriei a fost făcută, în timp ce România era supusă presiunii externe cu privire la respectarea drepturilor omului. Interzicerea unor noi împrumuturi externe sunt modul în care Ceaușescu și-a proclamat independența față de Vest. Însă în același timp, în cadrul unei conferințe româno-americane pe teme economice, Ceaușescu a solicitat restaurarea clauzei națiunii celei mai favorizate cu SUA, în ciuda faptului că anul trecut, tot el a abrogat unilateral clauza.

Un român care trăiește în exil nu-meste cultul personalității lui Ceaușescu, „cel mai artificial cult din istoria comunismului”. Chiar, dacă portretele sale se găsesc în toate clădirile publice, acestea nici măcar nu induc admirația forțată provocată de Stalin în Rusia, ca să nu mai vorbim de Georgia. Pronunțarea numelui său produce numai grimase sau ochi dați peste cap, chiar și membrii Comitetului Central sunt surprinși citind ziare în timpul discursurilor sale. Observatorii vestici sunt de părere că Ceaușescu și familia sa se află la conducere numai datorită Securității; când acesta va fi debarcat, succesul său va fi stabilit de Securitate.

Acum când paralizanta povară a datoriei externe a fost ridicată, există speranța pentru vremuri mai bune? Cu un surplus bugetar de două miliarde de dolari, Ceaușescu ar putea să înceapă reabilitarea infrastructurii și să încerce ridicarea standardului de viață. Însă el anunță intenția de a spori exporturile către lumea a treia. Un fapt ce reflectă în mod bizar situația de până acum: se spune că Ceaușescu și-a exportat întreaga țară spre lumea a treia, și dincolo de ea.

Formele exagerate luate de cultul personalității lui Nicolae Ceaușescu au fost adeseori remarcate și condamnate în presa internațională. FOTO: Arhivele Naționale

tv 17 iunie 1989

13:00 Telex
13:05 La sfârșit de săptămână
La treisprezece și cinci... Prefața emisiunii. Mugurel de cântec românesc. Melodii populare. Confluente. Reportaj de Horia Vasiloni. Armonii lirice. Corul „Lira” al Liceului „Mihai Viteazul” din Ploiești, laureat al Festivalului național „Cântarea României”. Cuvinte potrivite. Moment poetic. Recită Vistrian Roman. Divertisment muzical cu Orchestra de estradă a RTV. Dirijor Cornel Popescu. Desene animate. Farmecul muzicii cu basul Constantin Gabor. Balet în serial. Din Filmoteca de aur TV. Telesport. Auto-

graft... pe portativ: Marina Florea. Redactorii ediției: Marin Traian, Ana Potra
14:45 Săptămâna politică
15:00 Închiderea programului
19:00 Telemagazin
19:20 Sub tricolor, sub roșu steag. Emisiune de versuri patriotice, revoluționare. Redactor Lucia Chirilă
19:30 Teledicționar. Redactor: Cornelia Rădulescu, Ioan Ionel
20:00 Film artistic. Adio, arme
22:05 Telemagazin
22:15 Română, bine te-am găsit! Redactor Florentina Satmari
22:30 Închiderea programului

vremea

Vremea a fost răcoroasă și în general instabilă. Cerul a fost temporar noros. Au căzut ploi, însoțite de caracter de averse, însoțite pe alocuri de descărcări electrice și izolat de grindină, pe arii relativ extinse, în majoritatea regiunilor. În zona de munte, la altitudini de peste 2.000 de metri, trecător, precipitațiile au fost și sub formă de lapoviță și ninsoare. Vântul a suflat slab până la moderat.
Temperatura maximă a fost cuprinsă între 16 și 26 de grade, iar mi-

nima din cursul nopții, între 8 și 16 grade, ușor mai coborâtă în depresiunile intramontane. La munte s-a produs ceață în primele ore ale dimineții. La București, vremea a fost răcoroasă și ușor instabilă. Cerul a fost temporar noros, favorabil aversei de ploaie. Vântul a suflat slab până la moderat. Temperatura maximă a urcat până la 23-24 grade, iar minima din cursul nopții s-a situat între 13-15 grade. Dimineața s-au înregistrat condiții de ceață slabă.

anunțuri

CERERI ȘI OFERTE DE SERVICIU
Căutăm femeie pentru îngrijire copil de 3 ani. Așteptăm provincia. Oferim domiciliu plus retribuție.
ICL Pavilion 1, încadrează în condițiile Legii 12/1971 paznici de noapte, strungari, șef șantier și gestionar atelier.
IBMVB București, cu sediul în Șoseaua Bercei, încadrează de urgență prin concurs șef de autobază în conformitate cu prevederile Legii 12/1971. Relații la sediul întreprinderii.

VÂNZĂRI
Vând pat de mijloc, covor oltenesc, picup, oglindă pentru hol, scaune și îmbrăcăminte.
Vând carpete, covor persan, covoare țesute, goblenuri, fețe de masă, lucruri manuale, tacâmuri deosebite, toate noi și încălziminte bărbătească.
Vând haină de antilopă, astrahan,

rochie, jachetă, pantofi, pled pat camping, vitrină pentru bat cu ornamente, garaj metalic, aspirator, servicii tacămurii, farfurii.
Vând la Timișoara garsonieră ultracentrală, suprafață construită de 50,30 metri pătrați, dependențe confortabile, terasă, telefon. Relații între orele 10:00 și 12:00.
Vând convenabil sufragerie cu masă ovală, șifonier, mobilier separat model deosebit, ceas vechi, tabachere, diverse obiecte.

CUMPĂRĂRI
Cumpăr apartament spațios vilă, zonele Cotroceni, Televiziune, Dacia. Excluz casă lemne.
Cumpăr sau închiriez casă mică, lumină, apă, singur curte cu livadă pomi fructiferi. Vând filme.
Cumpăr video JVC, Panasonic model nou, sigilat, radiocasetofon auto, casetofon.

SUGESTII, SESIZĂRI, RECLAMAȚII

Apa potabilă, un bun comun care trebuie economisit

„Urmare a articolului «Economisirea apei potabile», publicat la 20 aprilie a.c., vă înștiințăm că imediat s-au luat măsuri de remediere a defecțiunilor de la restaurantele «Delta» și «Egreta» și s-a prelucrat cu tot personalul. Pentru sprijinul acordat vă mulțumim.” Acest răspuns aparține Oficiului Județean de Turism Tulcea și merită menționat. Un răspuns tot atât de prompt, pe aceeași temă, ne-a sosit și din partea ICS pentru Alimentație Publică. În sfârșit, articolul nostru, «Unde este culoarea Dunării albastre?», publicat la data de 9 februarie a.c., am primit din partea factorilor vizavi răspunsurile cuvenite. Sunt înfățișate pe larg măsurile ce au fost luate, asigurându-ne că situația se va îmbunătăți. Nu insistăm asupra acestor măsuri, vrem să vedem în practică eficiența lor. Informăm cititorii noștri că, asupra acestei probleme vom reveni, păstrarea curată a mediului inconjurat, inclusiv a apelor Dunării, fiind o problemă de primă importanță.

Într-o notă la telex, publicată în gazeta noastră din 13 aprilie a.c., criticăm starea deplorabilă a unor drumuri din județ și dăm un exemplu (într-o sută!): drumul Independența – Valea Nucurilor – Agighiol. Afliam din răspunsul primit din partea Direcției Județene de Drumuri și Poduri Tulcea că lucrările de reparații sunt în curs de execuție, deci o veste bună. În același timp însă cunoașterea acestei unități încearcă să ne „spere”, respectiv să ne facă să nu mai scriem despre drumuri, pentru că ar exista, pasămite, o eșalonare a lucrărilor, o ordine de prioritate și așa mai departe. Ce interesază pe oameni probleme de „bucătărie” ale întreprinderii? Ei știu și doresc un singur lucru: să existe drumuri bune.

D. Preda
Delta (jud. Tulcea), nr. 2.090/1989

Colocviu 91

ORIZONTAL: 1) Femeie încadrat în construcții. 2) Rea de plată – Accentează anumite slăbiciuni omenești. 3) Cunoscut om de literă – Mișcare-n port. 4) Brodit pe mijloc – Masa luată în tăcere... la cherhana (pl.). 5) Schimbare de orientare la masa verde – Vreme de cuptor. 6) Albul ochiului – Camera a divanului ad-hoc – Final de stațiune la Ateuel 7) Culoare la fațadă – Mijloc de expediție a unor efecte. 8) Agățat ciorapii. 9) Haine trase la mașină – Strict... secret. 10) Zero la zero... în cuplaj – Vin de la gheață (sg.) 11) Joc popular – Pierdere de vreme.

VERTICAL: 1) Cornișă plasată dea-

supra arcadelor – pierde sigur la prinosoare. 2) Cercul militar – Foi pentru acoperirea unor bazine. 3) Băgat în pământ de viu – Comandă pe plan tehnic. 4) Curs de revedere. 5) Repartizat din oficiu – Regret din inimă! 6) Coasta estică a. Antartidei – Complex comercial cu vânzare en-gros – Spațiu de locuit alcătuit din blocuri. 7) Preparată de ochii lumii, fără ulei, doar cu apă. 8) Se remarcă prin placaje – Tip de repetiție mecanică. 9) Cotidian de ultimă oră – Investieție estivală dată în folosință în sezonul rece. 10) Vine de la răsărit – Indicator de ocire. 11) Cursul actual al acțiunilor – A se face mare.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										
11										

Revista Rebus, nr. 23/1989

DIN PRESA EXILULUI

O MENTALITATE NOVATOARE

În urma contactelor stabilite cu ocazia tinerii la Budapesta a Congresului Partidului Radical Italian în luna aprilie a.c., ca și a unor contacte anterioare, stabilite cu organisme ale opoziției din Ungaria, un grup de români stabiliți în Occident, compus din Ștefan Bălănescu, Mihnea Berindei, Ariadna Combes, Mijai Korne, Ion Vianu și Dinu Zamfirescu, s-a deplasat în Ungaria în perioada 15-20 iunie a.c. Perioada aleasă a fost fixată, în principal, în funcție de funeraliile lui Imre Nagy și ale celorlalți conducători politici unghuri din timpul revoluției maghiare din 1956.

Forumul Democratic Maghiar – mișcarea cea mai importantă numeric din cadrul opoziției din Ungaria – care a organizat integral funeraliile, a invitat oficial grupul de români amintiți ca să participe la ceremonie. Cum s-a mai spus, prezența acestor români, ca și a celorlalti din gruparea România Liberă, a suscitat un interes deosebit.

Prezența acestui grup de români la reînhumarea conducătorilor revoluției maghiare a fost considerată de ei ca o datorie morală față de cei care, în 1956, aduceau o speranță pentru toate țările aflate sub dominație sovietică. Prin prezența lui, acest grup își dădea todată și adeziunea la principiile care au animat în 1956 întregul popor din țara vecină, adică revenirea la un sistem de reală democrație și ieșirea din ceea ce se numea lagărul comunist.

În același timp, prezența la Budapesta la aceste ceremonii a acestui grup de români stabiliți în Occident și cunoscuți pentru pozițiile lor democratice și antitotalitare, militanți în favoarea drepturilor omului, a dorit să marcheze, de asemenea, o dovadă a prieteniei româno-maghiare. Cu toții consideră că vechile antagonisme dintre români și unghuri trebuie depășite, că ambele popoare sunt menite să trăiască împreună într-o Europă liberă și unitară. În concepția lor, ei consideră că va trebui privit mai degrabă spre viitor decât spre trecut, și că acest viitor trebuie să înceapă a fi construit de pe acum. În discuții preliminare cu maghiarii s-a putut desprinde un consens în aceste direcții. Desigur că acest grup de intelectuali români, ca și interlocurii lor unghuri, nu reprezintă probabil unanimitatea opiniilor ale unora sau ale altora, dar ei reprezintă o tendință novatoare, și la români, și la maghiari, în același timp, ei sunt conștienți că regimul instalat actualmente la București este cel care prin politica lui generală de opresiune a întregului popor român și în special de îngrădire și asimilare practicate împotriva naționalităților din România, reprezintă un pericol național extrem de grav. Acest regim, prin politica lui, încearcă să abată nemulțumirile legitime ale populației în

alte direcții. Printre acestea, asupra minorității maghiare din România, care este în mod direct sau indirect făcută răspunzătoare de eșecurile catastrofale în toate domeniile vieții naționale.

Prezența la funeralii a grupării România Liberă și a grupului de români din Occident a fost semnalată și în România prin posturile de radio străine care emit în limba română. Reacția regimului de la București a fost extrem de rapidă. Ceremonia de la Budapesta a avut loc la 16 iunie. La 17 iunie, la ora 23:55, postul de radio București transmitea următorul comunicat:

„În legătură cu gravele manifestări antisocialiste și revizioniste care au avut loc la Budapesta: Ziarele și posturile de radio și televiziune ale țării noastre au primit multe scrisori și telefoane de la diferiți cetățeni români, inclusiv de la cetățeni români de origine maghiară, în care își exprimă profunda lor indignare față de manifestările cu caracter revizionist, iredentist și anticomunist, care au avut loc la Budapesta, cu prilejul reînhumării unor cetățeni unghuri, și care s-au transformat într-o manifestare cu caracter net fascist, antisocial, împotriva Partidului Muncitoresc-Socialist Ungar, împotriva socialismului și comunismului, a Tratatului de la Varșovia. Aceasta reprezintă o manifestare foarte periculoasă, contrară spiritului Actului final de la Helsinki, contrară intereselor păcii, securității în Europa, însăși intereselor liniștii și păcii poporului unghar, care depășește prin gravitatea sa manifestările din timpul regimului horthyist.

Este deosebit de grav că cercurile reacționare maghiare au folosit acest prilej pentru a organiza manifestări deschise cu caracter antirromânesc, organizând participarea unor elemente de clasă, legionare, fasciste, care și-au găsit adăpost și azil în Ungaria sau provenite din alte țări.

În scrisorile lor, cetățenii cer cu îndreptățire Guvernului român să ia atitudine hotărâtă și să respingă cu cea mai mare indignare toate aceste manifestări ce contravin în mod flagrant Tratatului de prietenie și colaborare româno-maghiar și normelor de relații dintre Republica Socialistă România și Republica Populară Ungaria, dintre popoarele român și unghar.” (Comunicatul a fost reluat și în buletinul de știri din 18 iunie, ora 6:00, ca și în radiojurnalul din aceeași zi, ora 7:00).

Document din volumul: Dinu Zamfirescu, Și noi am condamnat comunismul: din exilul parizian, București, Editura Paideia, 2008, p. 288-290

Știri din și despre România

Spicium din numărul 892 al revistei BIRE, apărut la 16 mai 1989:

● Revista publică lista – incompletă! – a persoanelor dispărute sau decedate în mod suspect. inginerii Dobre

amintiri

DIN ARHIVA MINISTERULUI DE EXTERNE

Conducerea PCR, informată amănunțit despre înhumarea lui Imre Nagy

Raportul Ambasadei române la Budapesta către Ministerul Afacerilor Externe
Tovarășului Emil Bobu, Tovarășului Ion Coman, Tovarășului Ion Stoian, Tovarășului Ioan Totu

În legătură cu reînhumarea lui Imre Nagy și a tovarășilor săi, condamnați și executați pentru rolul jucat în evenimentele din 1956, vă informăm următoarele:

I. La 16 iunie 1989, orele 8:45, în Piața Eroilor, unde se aflau depuse sicriile celor cinci condamnați executați și un sicriu simbolic „al martirilor din 1956”, în prezența câtorva sute de mii de persoane, a început pelerinajul locuitorilor, care au dus coroane și jerbe de flori în acordurile marșurilor funebre. Între cei care și-au adus omagiul s-a remarcat și un individ purtând o pancartă cu inscripția „Szeke Lyford” (pământ secuiesc).

II. La orele 11:00 a început ceremonia oficială a depunerii coroanelor de flori la catafalcul lui Imre Nagy. (...) Menționăm prezența între cei care au depus coroane și a reprezentanților unor grupuri cum ar fi: România liberă cu sediul în Ungaria, delegația emigrației române din Franța (Mihnea Berindei și alte două persoane), delegația „Uniunea Transilvăneană”, cu sediul în Ungaria. (...)

VI. În jurul orei 14:00, adunarea de dolii din Piața Eroilor s-a încheiat, convoiul funerar, însoțit de familii, invitați și preșe, îndreptându-se spre cimitirul Uj Rakoskereszturi, unde s-a desfășurat ceremonia înmormântării. Aici au luat cuvântul mai mulți vorbitori, foști tovarășii de luptă ai defuncților, majoritatea trăind în prezent în emigrație, în Occident (ziariștii Molnar Miklos – Elveția, Tibor Meray – Paris, Sándor Kopacs, fostul comandant al Gărzii Naționale din 1956, emigrat în Canada, Antal Gyenes, Ferenc Forgacs, Jenő Fonay în numele foștilor condamnați politici, Pal Lacsei, ziarist pensionar). Vorbind la mormântul lui Imre Nagy, ziaristul Tibor Meray, redactor-șef al revistei emigrației maghiare din Franța, Iradalmi Ujsac (care până în 1956 a apărut la Budapesta ca publicatie a Uniunii Scriitorilor), a atacat într-un limbaj foarte virulent și anticomunist PMSU. El a subliniat că acesta s-a menținut la putere numai datorită etichetării revoluției din 1956 drept o contrarevoluție și numai cu ajutorul tancurilor sovietice. După opinia sa, Ungaria din 1956 a fost inițiată și epicentru procesului de reforme care se desfășoară astăzi în țările socialiste, iar ideile lui Imre Nagy – fundamentul acestora. Vorbitorul a apelat la URSS să-și reconsidere poziția față de Imre Nagy și să permită descătușarea energiei din țările est-europene. Adresându-se popoarelor vecine Ungariei și în special țării în care trăiesc, conform spuselor sale sute de mii și milioane de maghiari, T. Meray a subliniat că ele nu trebuie să-i lezeze pe maghiari, cum nici în Ungaria cei de altă naționalitate nu sunt lezați, și că pământul nu este numai al celor care îl lucrează, ci și al celor care trăiesc pe el. Acolo unde populația maghiară este majoritară, pământul respectiv este pământ unghuresc, a spus vorbitorul. (...)

1. Din modul în care a decurs pregătirea și organizarea acestei manifestări rezultă în mod clar implicarea și prezența organelor de stat. O acțiune de asemenea amploare, cu participarea a sute de mii de persoane, precum și a cheltuielilor mari solicitate, nu putea fi realizată numai de Comitetul pentru restabilirea adevărului istoric, care a fost prezentat ca organizator.

2. Prin amploarea sa, acest moment de reînhumare a devenit o acțiune politică internă și externă a Ungariei, cu o semnificație cu totul deosebită. Prin esența sa, manifestarea a fost îndreptată, în fapt, împotriva PMSU, care a fost discreditat în mod public în fața opiniei publice interne și internaționale.

3. Prin conținutul acestei ceremonii și prin prezența în fapt a tuturor instituțiilor de bază ale societății unghare, ea a condus la exacerbarea sentimentelor naționaliste, șovine, revizioniste existente în opinia publică unghară și la o afirmare oficială și pe scară națională a sentimentelor antisovietice.

4. Este neîndoiebnic că, după acest eveniment, transformările politice, economice și sociale din Ungaria vor găsi un ecou și un sprijin tot mai puternic în rândul țărilor occidentale și al reacțiunii internaționale. Ungaria a dovedit la 16 iunie că nu se mai simte legată cu nimic de orânduirea socialistă și că, în mod necritic, a negat înfăptuirile celor 43 de ani de dezvoltare socialistă.

5. Manifestările care au condus la evenimentele de la 16 iunie a.c. și desfășurarea acestora sunt o dovadă elocventă a crizei în care se află PMSU și actuala sa conducere, scăpând din mână frânelor societății unghare. După aprecierea noastră, conducerea PMSU ar fi putut să folosească acțiunea de reabilitare a lui Imre Nagy și a tovarășilor săi, și, în general, a reconsiderării evenimentelor din 1956, în folosul său, al afirmării și creșterii prestigiului său în societatea unghară. Lipsa de inițiativă și discernământ a conducerii actuale a partidului unghar au făcut din Imre Nagy un simbol al reacțiunii unghare și, în parte, al reacțiunii internaționale. Ziua de 16 iunie 1989 poate fi considerată în Ungaria ca un moment de vârf în procesul destrămării orânduirii socialiste. Din cuvântările reprezentanților partidelor și organizațiilor alternative s-a desprins cu tărie faptul că noile forțe politice din Ungaria nu intenționează să intre într-o coaliție cu PMSU.

Este de așteptat ca transformările politice, economice și sociale din Ungaria să cunoască un curs și mai accelerat (elaborarea și adoptarea noii Constituții, noua lege a partidelor, alegerile parlamentare etc.).

Traian Pop

Document din volumul: 1989 – Principiul dominoului. Prăbușirea regimurilor comuniste europene, Ediție de: Dumitru Preda și Mihai Rețegan, București, Editura Fundației Culturale Române, 2000, p. 108 - 112